

ba. Po preteku štirih stoletij za zgoraj omenjenim predpisom je bilo v Rimu zapovedano, da morajo hišni posestniki vsako jutro pred svojimi hišami spraviti na kup smeti in nesnago, ki se je nabrala en dan ter eno noč. Krog pol dneva je ropotal po rimskih ulicah voz, na katerega so nakladali smeti, da jih je odpeljal v reko Tiberio. Rimljani so izdali odredbe glede čiščenja ulic in so bili v Rimu posebni uradniki, ki so nadzirali in bili tudi odgovorni, da so bile ulice posnažene. Ko je propadlo rimsko cesarstvo in je prišel srednji vek, zavladata po mestih blato in neverjetna nesnaga. Ulice in trgi niso bili tlakovani, ljudje so hodili bos in mu je bilo vseeno, kamor je stopil. Taisti pa, ki je bil lepo oblečen ter obut, ni hodil peš. Še le v 12. stoletju naletimo na oblastno zapoved, da morajo hišni posestniki odstraniti izpred hiš nesnago. V današnji švicarski Ženevi je obstojala iz leta 1387 naredba, po kateri so se morale smeti pometati izpred hiš v poletnem času vsak tretji dan, v zimskem času pa vsak osmi dan. V 14. stoletju so začeli tlakovati najbolj znamenite mestne trge. Prvi zgodovinsko dokazani trg, ki je bil tlakovan leta 1346, je bil ribji trg v nemškem mestu Breslau. V 15. stoletju se pojavijo poklicni snažilci cest. Po Francoskem je bilo glede snage mestnih ulic presneto slabo. Veliko čiščenje je bilo izvršeno v Parizu leta 1666. To je bilo za tedaj tako nekaj izrednega, da sta bili izdani kot spomin na ta dogodek dve medalji. Na Dunaju so zvonili za vladanja Marije Terezije s posebnim zvoncec, ki je klical k pometanju. Cesar Jožef je pustil čistiti dunajske ceste od kaznjencev. V Rimu se je brigal za snažnost ulic sam papež, ki je poveril to nalogo posebnemu prelatu. Ko je zvedel papež, da zanemarja prelat svojo dolžnost, se je peljal v kočiji po najbolj umazani ulici, v kateri se je mudil prelat s snažilci. Po tedajni navadi je moral prelat na ulici poklekati, ako ga je srečal papež, da je prejel njegov blagoslov. Za kazen radi zanemarjenja dolžnosti je pustil papež prelata klečati v največjem blatu pol ure, predno je postal deležen blagoslova.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grančice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. »Franz Josefova« voda se dobliva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah.

Priporoča se pri nakupu blaga manufakturna trgovina
M. E. S E P E C
468 Maribor, Grajski trg. št. 2

Varčno gospodinjstvo je najvažnejša postavka v gospodarstvu. Varčujete najbolj, ako pri gospodinjstvu uporabljate stvari, ki so dobre kakovosti in nizke cene. Taka stvar je milo, seveda mora to biti pravo terpentinovo milo **Gazelo**.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekte!

Kamena doba in sedajnost.

Od družega predkrščanskega stoletja je postalo železo v naši kulturi nekaj neobhodno potrebnega. Današnjih časov brez železa si ne moremo niti predstavljati. Pred odkritjem železa si je moralo pomagati človeštvo 1000 let z drugo kovino. Od 2000 do 1000 pred Kristusom je bilo vse, kar je danes iz železa, iz bronu. Izumitelji bronu so veljali za najbolj pametne, ker pred njihovo iznajdbo človek ni poznal kovin in je rabil le: kamen, les, kosti, rog ter razne školjke za orodja. Radi glavnih najdb iz te dobe, ko so bila orodja iz kamna — les je v zemlji strohnel in se ni ohranil do danes — se imenuje ta stopnja človeške kulture »kamenita doba«. Z ozirom na popolnost izdelave kamenitega orodja razločujemo: starejšo ter novejšo kameno dobo. Kar je bilo pred kameno dobo, in kedaj je prišla, je še danes uganka.

Nam se zdi, kakor bi bila desetisočletja pred današnjim časom, že davno, davno pokopana in pridejo v poštev le še za raziskovalca — prazgodovinske dobe. Kamena doba še ni nikakor zatoni. Še v današnjih časih je na svetu dovolj narodov, ki se oklepajo kulture, ki je za las enaka kameni. Pri narodih Evrope, Azije in Afrike bi danes zastoj iskali preostanke kamene dobe. Evropejci in Azijati razumejo pridelavo železa in ni tudi niti enega zamorskega plemena, kateremu bi bilo železo nepoznato. Pač pa najdemo v Južnem morju in pri črnih domačinih avstralskega ozemlja, pri nekulturnih Indijancih in pri čisto severnih narodih orodja, ki so skoro popolnoma enaka onim iz kamene dobe.

Indijanci Severne Amerike so bili ob času, ko so prišli v stik z Evropejci, ravno na prehodu iz kamene v kovinasto dobo. Sicer še niso znali nič o kovarstvu, so izdelovali kovine v lepoticja ter orodja s tolčenjem v takem stanju, kakor so jih našli na vrhu zemlje. Pretežna večina njihovega orodja pa je bila še kljub temu iz kamna. Tudi indijanska bojna sekira (tomahavk) je bilo prvotno le kladivo iz kamna. Železne tomahavke so zanesli med Indijance Evropejci.

Nekaj dalje so bili pri odkritju Amerike Azteki, ki so znali baker ulivati ter kovati. Bron jim je bil neznan. Poleg bakrenega orodja so bila pri Aztekih v rabi: rezila iz kamna, noži iz kremenca, šivanke iz kosti, leseni meči s kamenito ostrino in to ob času, ko povdarjajo Španci, kako zelo je bila dežela Aztekov bogata na zlatu, bakru in cinu. Ravno isto je bilo v južnoameriškem Peru, kjer so poznali: zlato, baker in celo bron, a so bili v rabi leseni kiji s kamenitimi zobli in orodje iz — kamna.

Pri Indijancih po pragozdih Južne Amerike manjka čisto znanje glede kovin. Vendar ne moremo pri njih govoriti o kameni dobi, ker v teh pokrajinah ni dobiti kamenja. Ti Indijanci so se morali zadovoljevati s kostmi, materialom iz živalstva in razstlinstva.

Pokrajina, kjer se je ohranila do danes kamena doba, ležijo po Avstraliji in sploh po Južnem morju. Tukaj je najti danes pri domačinih poleg orodja iz kosti ter školjk predmete iz kamna — kakor v oni prastari dobi. Železa ne poznajo, izvzemši Novo Kaledonijo, po celem Južnem morju nikjer in istofako ne kake druge kovine.

Kakor ločimo v pračasih starejšo in novejšo kameno dobo, zasledimo tudi v Avstraliji in po Južnem morju glede izdelave dve kameni stopnji. Kamenitega orodja v teh krajih ni popolnoma nič ločiti od kamenitih predmetov naših prednikov pred toliko in toliko tisoč leti.

Domačin na avstralskem ozemlju so na stopnji starejše kamene dobe. Malo predmetov, ki jih rabijo, izdelujejo z obsekavanjem raznih kamnov. Konci sulic, sekire, noži, strugala, dletva in žage, vse je iz kamna. Temu orodju se še pridružijo predmeti iz lesa, kosti skorje in školjk. Steklo so že sprejeli Avstralci od belokožcev, a ga obdelajo v razne predmete s kamni.

Na Novi Guineji, Melaneziji, Mikroneziji in Polineziji izdelujejo kamenita orodja iz novejše dobe. Seve se poslužijo najprej velikih kosov, katere razbijajo ter jih ogladijo s peskom ter vodo. Kjer je potrebno izvrtajo kamen po trudapolnem delu. Na ta način izdelajo orodja, ki so gladka in predstavljajo večjo vrednost nego predmeti iz napol obdelanega kamna.

Iz življenja današnjega kamenega človeka se da sklepati na životarjenje naših prednikov pred tisočletji. Naravnostnega stika med prazgodovinskimi prebivalci Evrope in današnjimi domačini po Južnem morju ni, le človeški duh je našel pri nas in tamkaj enaka pota.

V mlajši kameni dobi v Evropi najdemo človeška bivališča na kolih, ki segajo še daleč v bronasto dobo. Teda načina bivališč se poslužujejo še danes prebivalci po otokih v Južnem morju. Celu na hribih v notrajnosti nekaterih otokov je videti stavbe na kolih, kakor so jih imeli naši predniki pred tisočletji po ljubljanskem barju. Iz povedanega je razvidno, da prazgodovinska kamena doba nikakor na svetu ni prenehala, ampak se je preselila med danes živeče nekulturne narode.

Fotospoti

je zelo lep, toda potrebno je, da imate dober aparat. Obrnite se takoj na veletrgovino **Stermecki**. Gelje, in zahtevajte z dopisnico veliki ilustrirani cenik.

Naučna kamera 6 1/2 x 9 cm Din 98, lepna fotokamera 6 1/2 x 9 cm Din 350, 9 x 12 cm Din 375, z Fotar Anastigmatom Din 730, Agfa Standard 6 1/2 x 9 cm Din 1116, Novost Agfa „Bily“ kamera za filmski svitek 6 x 9 cm Din 870. Ogromna izbira vseh kamikali in ostalega pribora za fotospoti. Učna knjiga in cenik z več tisoč slikami zastonj. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Paketi čez Din 500 pošiljne prosti.

Trgovski dom **R. Stermecki**, Celje št. 24.
Dravška banovina.